

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **I. J.**, bytom O., zastúpeného JUDr. Jánom Véghom, advokátom, so sídlom v Dunajskej Strede, Alžbetínske námestie č. 1203, proti odporcovi **J. P.**, bytom O., zastúpenému JUDr. Ladislavom Bohuniczkým, advokátom, so sídlom v Dunajskej Strede, Kukučínova č. 459, **o zaplatenie 1.319,29 Eur a príslušenstvo**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 4 C 179/2008, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 19. júna 2013, sp. zn. 11 Co 1/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 19. júna 2013, sp. zn. 11 Co 1/2012 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom z 28. septembra 2011, č. k. 4 C 179/2008–303 (pôvodne 292) uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 995,33 Eur a zmluvnú pokutu 0,002 % denne zo sumy 995,33 od 28. mája 2007 do zaplatenia. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p., s tým, že o týchto rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozhodnutie súd prvého stupňa právne odôvodnil aplikáciou § 451 ods. 1, § 456, § 458 ods. 1 a § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že navrhovateľ odporcovi poukázal zálohové platby za rok 2005 v sume 23.480,- Sk a za rok 2006 v sume 34.010,- Sk (4 x 3.625,- Sk., 8 x 1.900,- Sk a sumu 4.310,- Sk titulom nedoplatku za rok 2005). Skutočné náklady za teplo za rok 2005 a 2006 vyplývajú z vyúčtovaní a z modifikovaných vyúčtovaní vypracovaných ISTOU Slovakia s. r. o. na základe výsledkov znaleckého dokazovania, z ktorých dokladov je preukázaná výška, ktorú mal odporca navrhovateľovi po vyúčtovaní za rok 2005 a 2006 vrátiť. Odporca navrhovateľovi tieto finančné prostriedky nevrátil, bezdôvodne sa obohatil na úkor navrhovateľa a je povinný toto

obohatenie navrhovateľovi vrátiť. V zmysle dohody z 10. apríla 1995 odporca bol povinný vykonať vzájomné vyúčtovanie zálohy do troch dní po obdržaní vyúčtovania SPP š.p. Obranu odporcu, že za roky 2005 a 2006 obytný dom nemal vykázaný preplatok za odobraný zemný plyn a obytnému domu, resp. odporcovi ako splnomocnenému zástupcovi nikdy neboli vrátené žiadne peniaze súd považoval za účelovú. Ročné vyúčtovanie za odobraný zemný plyn bol podkladom pre vyúčtovanie nákladov za teplo na jednotlivé byty a pri vyúčtovaní nákladov za teplo mali byť zohľadnené zaplatené zálohy jednotlivými majiteľmi bytov. Odporca si nesplnil povinnosť vzájomného vyúčtovania, na ktorú sa zaviazal. Vyúčtované náklady boli za rok 2005 12.572,12 Sk za rok 2006 14.932,71 Sk, rozdiel v zaplatených zálohách a vyúčtovaním za rok 2005 je 10.907,88 Sk a za rok 2006 19.077,29 Sk, spolu 29.985,17 Sk, t. j. 995,33 Eur. Zamietnutie žaloby v časti úrokov odôvodnil, že v zmysle uzavretej dohody z 10. apríla 1995 čl. IV. bod 3 za každý deň omeškania sa platí 0,002 % penále z dlžnej čiastky. S poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka s prihliadnutím na dohodu nebolo možné navrhovateľovi popri zmluvnej pokute priznať úroky z omeškania.

Krajský súd v Trnave na odvolanie oboch účastníkov konania rozsudkom z 19. júna 2013, sp. zn. 11 Co 1/2012 rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti zmenil a žalobu zamietol a v zamietajúcej časti potvrdil. V časti trov konania rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie právne odôvodnil § 451, § 454, § 456, § 458 ods. 1, § 724, § 725, § 726, § 727 a § 853 ods. 1, § 420 ods. 1, § 415 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení uviedol, že odvolací súd má za to, že dohoda uzavretá medzi účastníkmi 10. apríla 1995 na základe ktorej sa odporca zaviazal uhrádzať mesačné zálohy za odobratý zemný plyn pre celý obytný dom s ôsmymi bytmi pre SPP š. p. nie je právne pomenovaná, ale podľa svojho obsahu sa jedná o príkaznú zmluvu, pre ktorú je charakteristické, že sa ňou príkazník zaväzuje, že pre príkazcu obstará nejakú vec, alebo vykoná činnosť. Predmetom príkazu je len obstaranie nejakej veci alebo vykonanie inej činnosti, nie však samotný výsledok obstarania alebo činnosti, keďže príkazník nezodpovedá za to, že sa očakávaný výsledok nedostavil. Z dohody uzavretej medzi účastníkmi vyplýva povinnosť odporcu zastupovať ostatných vo vzťahu k SPP a naopak, vrátane uhrádzania záloh za odobratý plyn a je v nej obsiahnutý tiež záväzok ostatných zmluvných strán uhrádzať zálohy za odobratý zemný plyn v stanovenej lehote. V čl. IV. bod 2 dohody je dohodnuté, že vzájomné vyúčtovanie zálohy sa vykoná do troch dní po obdržaní vyúčtovania od SPP. Ustanovenie nehovorí kto vyúčtovanie vykoná, či to bude individuálnou činnosťou odporcu

alebo spoločnou činnosťou všetkých účastníkov zmluvy. Nejasnosť právneho úkonu nebola odstránená ani dokazovaním vykonaným súdom prvého stupňa, ktoré nebolo zamerané na zistenia, aká bola vôľa účastníkov tohto právneho úkonu. Z predmetnej dohody nevyplýva povinnosť priamo odporcovi vykonávať vyúčtovanie zaplatených záloh. Dospel k záveru, že nedošlo k naplneniu ani jednej zo skutkových podstát vzniku bezdôvodného obohatenia. Majetok odporcu sa tým, že navrhovateľovi nebol vrátený preplatok za plyn v rozhodnom období v žalovanej výške nezväčšil. Uplatnenému nároku navrhovateľa nebolo možné vyhovieť ani z iného právneho dôvodu, z titulu náhrady škody. Z dohody uzavretej medzi účastníkmi nevyplývala povinnosť odporcu vykonávať komplexnú správu pohľadávok účastníkov dohody vo vzťahu k SPP a naopak. Jeho povinnosťou vyplývajúcou z § 727 Občianskeho zákonníka bolo iba previesť na ostatných príkazcov všetok úžitok a predložiť im vyúčtovanie, pričom príkazník nezodpovedal za výsledok a ani nekonal na svoj účet. Konštatoval tiež, že nie všetci vlastníci bytov v rozhodnom období rokov 2005 a 2006 si plnili svoju povinnosť hradiť určené zálohy a nedoplatky za zemný plyn, v dôsledku čoho pri konečnom vyúčtovaní od SPP za celý obytný dom súhrnne nebol evidovaný preplatok, ale nedoplatok. Odvolací súd mal za to, že bezdôvodne sa obohatili tí užívatelia bytov predmetného bytového domu, ktorí riadne nehradili zálohy a nedoplatky za plyn. Pasívne legitimovaným na vydanie bezdôvodného obohatenia preto nie je odporca, ale tí užívatelia bytov, ktorí v rozhodnom období mali nedoplatky. Z uvedených dôvodov v časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správny, ale z iných dôvodov ako uviedol súd prvého stupňa a vo vyhovujúcej časti podľa § 220 O.s.p. ho zmenil a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu, ako v zamietajúcej časti, tak aj potvrdzujúcej časti podal navrhovateľ dovolanie z dôvodu, že mu postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Z tohto dôvodu navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa jeho názoru založené na nesprávnom právnom posúdení veci, jeho odôvodnenie nie je založené na skutkových zisteniach a dôkazných prostriedkoch vykonaných v danej veci, ale na ničím nepreukázaných tvrdeniach právneho zástupcu odporcu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu preto považuje za nepresvedčivé a nedostatočné pre neexistenciu skutočných dôvodov. Považoval za nepodložené tvrdiť

v danej veci, že odporca nemal z čoho vrátiť preplatky, keď podľa tvrdení odporcu a z predložených listinných dôkazov vyplýva, že práve s údajnými neplatičmi a dlžníkmi vykonal zúčtovanie za sporné roky. Je nejasné, o aké dôkazné prostriedky (výpovede, listiny, vyjadrenia a iné) oprel odvolací súd svoje zistenia uvedené v odôvodnení svojho rozsudku. Odvolací súd nevykonal výsluch údajných neplatiacich užívateľov bytov, ktorí podľa vyjadrenia odporcu a aj podľa ich vlastných úradne overených čestných prehlásení predložených odporcom, vykonal s odporcom zúčtovanie, preto nemohli mať voči odporcovi dlžoby. Rozhodnutie odvolacieho súdu je v rozpore so zisteným skutkovým stavom, považuje ho za nepreskúmateľné a nejasné pre nedostatok dôvodov.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odvolací súd vec posúdil správne. Žiadal dovolanie navrhovateľa zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu (výroku rozhodnutia), proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd je podľa § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný rozsahom podaného dovolania i uplatnenými dovolacími dôvodmi. Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov podľa § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. . Dovolacie dôvody, ktorými bolo dovolanie odôvodnené, dovolací súd neposudzuje podľa toho ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu opravného prostriedku. Obligatórne (§ 241 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu. Podľa ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2

O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolateľ nenamietal, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p.

Dovolateľ namietal, že postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu bola mu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V preskúmvanej veci dospel súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania k záveru, že navrhovateľ zaplatil odporcovi na zálohových platbách za dodávku zemného plynu sumu 23.480,- Sk za rok 2005 a sumu 34.010,- Sk za rok 2006. Odporca disponoval s celkovým ročným vyúčtovaním za odobratý zemný plyn za roky 2005 a 2006, ktoré údaje

postúpil aj správcovi domu OSBD Dunajská Streda. Podľa dohody z 10. apríla 1995 odporca bol povinný vykonať vzájomné vyúčtovanie zálohy do troch dní po obdržaní vyúčtovania SPP š.p. Odporca povinnosť na ktorú sa zaviazal nesplnil. Preto súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi rozdiel medzi vyúčtovanými nákladmi za teplo a zaplatenými zálohami za rok 2005 (23.480,- - 12.572,12 Sk) a za rok 2006 (34.010,- - 14.932,71 Sk). Zamietnutie žaloby v časti úrokov odôvodnil v zmysle uzavretej dohody z 10. apríla 1995 čl. IV. bod 3 (za každý deň omeškania sa platí 0,002 % penále z dlžnej čiastky). S poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka s prihliadnutím na dohodu o zmluvnej pokute úroky z omeškania navrhovateľovi nepriznal.

Odvolačný súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, dospel k odlišnému skutkovému i právnomu záveru, preto rozsudok okresného súdu, ktorým tento súd žalobe vyhovel, zmenil tak, že žalobu vo vyhovujúcej časti zamietol. V zamietajúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení svojho obširného rozhodnutia k veci poukázal na to, že dohoda uzavretá 10. apríla 1995 je príkaznou zmluvou. Príkaznou zmluvou sa zaväzuje príkazník, že pre príkazcu obstará nejakú vec alebo vykoná inú činnosť. Medzi podstatné náležitosti zmluvy patrí dohoda o predmete príkazu. Z dohody uzavretej medzi účastníkmi vyplýva povinnosť odporcu zastupovať ostatných vo vzťahu k SPP a naopak, vrátane uhrádzania záloh za odobratý plyn a je v nej obsiahnutý tiež záväzok ostatných zmluvných strán uhrádzať zálohy za odobratý zemný plyn v stanovenej lehote. Ustanovenie čl. IV. bod 2 dohody nehovorí kto vyúčtovanie vykoná, či to bude individuálnou činnosťou odporcu alebo spoločnou činnosťou všetkých účastníkov zmluvy. Nejasnosť právneho úkonu nebola odstránená ani dokazovaním vykonaným súdom prvého stupňa, ktoré nebolo zamerané na zistenia, aká bola vôľa účastníkov tohto právneho úkonu. Z predmetnej dohody nevyplýva povinnosť priamo odporcovi vykonávať vyúčtovanie zaplatených záloh. Nedošlo k naplneniu ani jednej zo skutkových podstát vzniku bezdôvodného obohatenia. Majetok odporcu sa tým, že navrhovateľovi nebol vrátený preplatok za plyn v rozhodnom období v žalovanej výške nezväčšil. Uplatnenému nároku navrhovateľa nebolo možné vyhovieť ani z iného právneho dôvodu, z titulu náhrady škody. Pasívne legitimovaným na vydanie bezdôvodného obohatenia preto nie je odporca, ale tí užívatelia bytov, ktorí v rozhodnom období mali nedoplatky. Z uvedených dôvodov v časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správny, ale z iných dôvodov ako uviedol súd

prvého stupňa a vo vyhovujúcej časti podľa § 220 O.s.p. ho zmenil a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorým tento súd mení rozhodnutie súdu nižšieho stupňa musí podľa ustálenej súdnej judikatúry obsahovať zákonné náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.), pretože pri zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolacím súdom, tento súd svojím rozhodnutím nahrádza napadnuté prvostupňové rozhodnutie. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia preto musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený jednak s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ako aj s poukazom na ním prijaté právne závery a zároveň musí odôvodniť, prečo neprihliadol na ostatné skutočnosti a dôkazy, ktoré počas konania vyšli najavo. Účelom odôvodnenia rozsudku je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. V prípade, že rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, nie je z neho zrejmé, z akých skutkových záverov súd vychádzal, ktoré dôkazy mal za preukázané a ktoré nie, z ktorých výpovedí svedkov vychádzal, z ktorých vyvodil skutkové zistenia odlišné od zistení, z ktorých vychádzal súd prvého stupňa a vôbec nie je právne odôvodnené, ide o procesne nesprávne rozhodnutie. Rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nemá náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je potom nepreskúmateľný a účastníkovi je takýmto rozhodnutím odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko nemá možnosť v dovolacom konaní náležite argumentovať.

Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a zároveň musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t. j. musí byť preskúmateľné. V prejednávanej veci nie je možné preskúmať správnosť postupu odvolacieho súdu. Jeho rozhodnutie neobsahuje dostatočné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré dospel k danému právnomu záveru, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, ktoré vzal za preukázané a ktoré nie. Dovolací súd tak nemá možnosť posúdiť opodstatnenosť a dôvodnosť zmeny prvostupňového rozhodnutia odvolacím súdom, a teda ani preskúmať, či zmeňujúci rozsudok spočíva na správnom alebo nesprávnom právnom posúdení veci.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Hoci judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Dovolací súd preskúmaním obsahu spisu zistil, že dovolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na ich základe aj právne závery ako súd prvého stupňa bez toho, aby sám vykonal (zopakoval, doplnil) dokazovanie. Súd prvého stupňa na základe ním vykonaného dokazovania dospel k záveru, že došlo na základe uzavretej zmluvy k bezdôvodnému obohateniu odporcu. Naproti tomu odvolací súd, bez toho, aby sám vykonal dokazovanie, resp. zopakoval dokazovanie (výsluchom účastníkov, svedkov, listinnými dôkazmi), na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k odlišnému skutkovému a právnenému záveru len na základe oboznámenia sa s doterajším priebehom konania a prednesmi právnych zástupcov a účastníkov a na tomto základe rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým tento žalobe vyhovel, zmenil tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd tak, len na základe prehodnotenia dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa dospel k záveru, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi 10. apríla 1995 je príkaznou zmluvou, v zmysle ktorej bezdôvodné obohatenie odporcu nevzniklo, teda nemá v konaní pasívnu legitímáciu.

Znaky tzv. inej vady konania má tiež procesný postup odvolacieho súdu, ktorý sa prieči ustanoveniu § 213 O.s.p. Medzi tzv. iné vady konania, majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci patrí aj skutočnosť, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal

z iného skutkového základu než súd prvého stupňa bez toho, že by postupoval podľa § 213 ods. 3 O.s.p. a zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje skutkové zistenia súd prvého stupňa, resp. sám doplnil dokazovanie.

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p., dokazovanie vykonáva súd na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania. Z ustanovenia § 220 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1). Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7. Ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili (§ 213 ods. 2 O.s.p.). Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.). Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim v konečnom dôsledku k záveru o zmene rozsudku súdu prvého stupňa dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa. Ak odvolací súd v prejednávanej veci tento zákonný postup nedodržel, potom pri hodnotení dôkazov zaťažil svoje rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo vadou a konal v rozpore s princípmi spravodlivého procesu chránenými Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súd prvého stupňa dokazovaním, ktoré bolo vykonané aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi, aj výpoveďami svedkov dospel k záveru, že sporná zmluva je príkaznou zmluvou, na základe ktorej nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu odporcu, teda nemá v konaní pasívnu legitímáciu. Bez toho, aby v odvolacom konaní sám podrobne vypočul účastníkov

a svedkov, oboznámil sa s listinnými dôkazmi, a tým zabezpečil bezprostrednosť vykonania týchto dôkazov pred svojím rozhodnutím k skutočnostiam, ktoré hodnotil inak ako súd prvého stupňa, vychádzal len z dokazovania vykonaného pred súdom prvého stupňa, na základe ktorého dospel k záveru, že navrhovateľ nemá pasívnu legitímáciu.

Odvolačný súd si tak nežadovával rovnocenný zákonný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že ani podanie správy predsedom senátu alebo povereným členom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z ustanovenia § 215 O.s.p., nie je zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 a nasledujúcich O.s.p. a nie je dostatočným podkladom pre zmenu preskúmaného rozhodnutia.

Na základe uvedeného sú potom skutkové a na ne nadväzujúce právne závery odvolacieho súdu zatiaľ predčasné.

Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a tzv. inej vade § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnými procesnými vadami, nemôže byť považované za správne.

Pokiaľ dovolateľ ako dovolací dôvod uvádzal nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že napadnutý rozsudok nemohol v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov vzhľadom na už spomenuté vady, z dôvodu ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu nie je pre toto posúdenie dostatočným podkladom.

Dovolací súd z dôvodov vyššie uvedených zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.) bez toho, aby pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti námietky dovolateľa, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného aj dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2014

JUDr. Ľubor Š e b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová